

موسویان: چرا ایران به آمریکا بی‌اعتماد است و چه باید کرد

متحدان کنونی آمریکا در جریان بهار عربی در سال‌های اخیر فشارها علیه شهروندان خود را دو برابر کرده‌اند که به طور موثری به بروز نسل جدیدی از افراطی‌گری و تروریسم کمک کرده است.

تاریخ: ۱۴ مهر ۱۳۹۴ - ۱۸:۰۲

کد خبر: ۴۳۱۸۰۸

حسین موسویان با پرداختن به ریشه‌های اصلی بی‌اعتمادی ایران به آمریکا در یادداشتی تأکید کرد: همکاری تهران و واشنگتن می‌تواند به حل بحران‌های منطقه‌ی کمک کند که مستلزم به رسمیت شناختن چند اصل بنیادی است.

به گزارش ایسنا، سیدحسین موسویان، دیپلمات پیشین ایران در این یادداشت که در روزنامه هافینگتن پست منتشر شده است، نوشت: باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل ایران را به استفاده از جنگ‌های نیابتی برای دستیابی به اهدافش متهم کرد که به افزایش تنش‌ها در منطقه کمک کرده است.

اما حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران در سخنرانی‌اش به وی پاسخ داد و اتهامات اوباما علیه ایران را بی‌اساس خواند. روحانی از آمریکا خواست تا به سیاست‌های خطرناکش برای دفاع از متحدانش در منطقه که تنها بذر تفرقه و افراطی‌گری را پاشیده‌اند، پایان دهد.

اظهارات اوباما و روحانی نشان از یک مسأله بزرگ‌تر، یعنی روابط دشوار میان ایران و آمریکا دارد. بسیاری از مفسران در غرب تلاش می‌کنند این تصویر را ارائه دهند که مقامات ایرانی بی‌دلیل نسبت به اهداف و نیت قدرت‌های خارجی تردید دارند، این در حالی است که سخنرانی باراک اوباما در مجمع عمومی سازمان ملل منعکس کننده این تفکر سیاه و سفید درباره ایران بود و قضاوت نادرست دیگر مقامات بلندپایه آمریکایی درباره ایران حتی از این هم بی‌شرمانه‌تر است.

به عنوان مثال، مایکل فلین، رئیس پیشین سازمان اطلاعات دفاعی آمریکا در یک مصاحبه در مارس 2015 مدعی شد، ایران و گروه‌های افراطی اسلام‌گرای رادیکالی به یک دلیل ساده با آمریکا مخالفاند چون آن‌ها سبک زندگی ما را دوست ندارند.

این دیپلمات پیشین کشورمان در ادامه نوشت: این جهان‌بینی بسیار ساده‌انگارانه نه تنها نشان دهنده یک بی‌اعتنایی کلی نسبت به حقایق نظام سیاسی در ایران، سیاست خارجی و جامعه ایران است، بلکه هرگونه فضا برای سازش میان ایران و آمریکا را از بین می‌برد. علاوه بر این، چه گفت‌وگویی می‌توان با دشمنی برقرار کرد که اساس تفکرش مخالفت با هویت بنیادی شما است!

اما دیدگاه ایران نسبت به سیاست منطقه‌پی آمریکا قطعاً پیچیده‌تر از این و بر اساس تجربیات تاریخی ایران شکل گرفته است و قانون‌گذاران آمریکا که به دنبال اتخاذ سیاست‌های معقول‌تر در منطقه هستند باید درک درستی از این موضع ایران داشته باشند.

به نوشته موسویان، در صدر فهرست بدگمانی‌هایی که ایران نسبت به سیاست‌های آمریکا در منطقه دارد، حمایت یک جانبه این کشور از اسرائیل است.

صاحب‌نظران آمریکایی مکرراً می‌گویند که اقدامات دولت بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه در این کشور یا دولت نوری مالکی در بغداد منجر به تشدید افراطی‌گری در منطقه شد که در نهایت ظهور گروه‌هایی همچون داعش را در پی داشت. اما آن‌ها به ندرت چنین دیدگاهی را نسبت به جنگ اسرائیل علیه فلسطین دارند.

در حقیقت، رفتار صهیونیست‌ها در قبال فلسطینیان ریشه اصلی مخالفت با آمریکا در منطقه و جهان اسلام است. سیاست‌گذاران ایرانی معتقدند که این حمایت‌های آمریکا از اسرائیل اصلی‌ترین دلیل ادامه بی‌عدالتی علیه فلسطینیان در سالیان متمادی گذشته است.

هم‌چنین دخالت‌های آمریکا در منطقه در طول نیم قرن گذشته یک تأثیر مشابه داشته است. آمریکا دولت‌های متعددی را در منطقه سرپا ننگه داشته است، از شاه ایران و حسنی مبارک در مصر در گذشته گرفته تا بسیاری دیگر در امروز.

متحدان کنونی آمریکا در جریان بهار عربی در سال‌های اخیر فشارها علیه شهروندان خود را دو برابر کرده‌اند که به طور موثری به بروز نسل جدیدی از افراطی‌گری و تروریسم کمک کرده است.

مقامات ایرانی تأکید می‌کنند که بی‌تفاوتی آمریکا نسبت به سلطه‌جویی‌ها در خاورمیانه اساساً به دلیل کنترل بر منابع طبیعی به ویژه نفت و گاز بوده است. تجربه آن‌ها از کودتای 28 مرداد که در نتیجه دخالت‌های انگلیس به سقوط دولت دکتر محمد مصدق، نخست‌وزیر منتخب ایران منجر شد در شکل‌گیری این دیدگاه تأثیرگذار بوده است.

مصدق کسی بود که صنعت نفت ایران را ملی کرد. تاخت و تاز و دخالت نظامی در عراق و لیبی به علاوه افزایش حضور نظامی در خلیج فارس توسط آمریکا و متحدانش نیز این دیدگاه را تقویت کرده است. سیاست‌گذاران ایرانی همواره به این استانداردهای دوگانه و دورویی آمریکا انتقاد داشته‌اند.

آمریکا از طرفی درباره حمایت از دموکراسی صحبت می‌کند اما از دیکتاتورها حمایت می‌کند. این کشور از جلوگیری از اشاعه هسته‌ای حرف می‌زند اما هیچ‌گاه با اسرائیل که تنها دارنده تسلیحات هسته‌ای در منطقه است برخورد نمی‌کند.

هم‌چنین از تلاش‌ها برای ایجاد خاورمیانه عاری از سلاح هسته‌ای جلوگیری می‌کند و هم‌زمان به دنبال به

روزرسانی تأسیسات و زرادخانه هسته‌ای‌اش است؛ در حالی که تلاش می‌کند خود را مخالف استفاده از سلاح‌های شیمیایی استفاده کند. در آخر نیز واشنگتن با تروریسم مبارزه می‌کند اما در عین حال به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نقاطی مثل سوریه از آنها حمایت می‌کند.

مقامات ایرانی زمانی که درباره بی‌اعتمادی‌شان نسبت به آمریکا صحبت می‌کنند به تمام این موارد و حتی بیشتر از این اشاره می‌کنند.

این دلایل نشان می‌دهد که چرا ایرانی‌ها معتقدند سیاست آمریکا در منطقه چندین دهه است که راه غلط را پیش گرفته است. با وجود این مسائل، برقراری یک رابطه بهتر میان ایران و آمریکا تنها در صورتی میسر است که دو طرف شکایت، طرف مقابل و جهان‌بینی‌اش را به رسمیت بشناسند و برای رفع این اختلافات تلاش کنند.

موسویان که پیش از این عضو تیم مذاکره کننده هسته‌ای ایران بوده است، در ادامه یادداشت خود با بیان این که همکاری ایران و آمریکا می‌تواند به حل بسیاری از بحران‌های کنونی خاورمیانه منجر شد، تأکید کرد: اگر دو طرف بر این اصولی که به آنها اشاره می‌شود، پایبند باشند قادر خواهند بود برای حل بحران سوریه، یمن و بحرین با یکدیگر همکاری کنند:

1- محافظت از تمامیت ارضی تمام این کشورها

2- احترام به حکم اکثریت از طریق سیستمی که در آن قدرت تقسیم شده و حقوق اقلیت در آن تعیین شده است

3- برگزاری انتخابات آزاد با نظارت سازمان ملل

4- مذاکرات فراگیر میان گروه پنج (اعضای دائم شورای امنیت) و 5 قدرت منطقه‌ی شامل ایران، ترکیه، مصر، عربستان و عراق

5- مبارزه با تروریسم و ریشه‌های آنها بدون هرگونه تبعیض

6- ایجاد یک نظام همکاری منطقه‌ی با مشارکت ایران، عراق و کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس

7- ایجاد خاورمیانه عاری از سلاح هسته‌ای از طریق اجرای اقدامات مشابه آن چه با ایران توافق شده است در خصوص دیگر کشورهای منطقه‌ی و جهانی.